

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 180 K
mesečno 15
za zased. ozemlje . 300
za inozemstvo . . . 40c

Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 15/2
Telefon št. 72

Upravišтво:

Sodna ulica št. 6
Telefon št. 36

Račun kr. pošt. ček. uradu
št. 11.842

LUKA SVETEC †

Litija, 21. jan. (Izv.) Danes zjutraj ob pol 2. uri je umrl Luka Svetec.

Z Luko Svetcem je legel v grob zadnji glasnik iz one čete, ki je orala narodno ledino «v brezplačno dno» še pred letom 1848. Bil je pred Trdino in Levstikom naš najboljši pripovednik-novelist, pisal je znamenite jezikovne razprave in kritike, pravoslovne sestavke in branil kot narodni buditelj v deželni in državni zboru mnogo let narodne pravice. Ena glavnih njegovih zaslug je in ostane, da je pomagal ustvarjati kot reformator slovenskega pravo-pisa enoten slovenski literarni jezik. «Podgorski» je pel preproste pesmi ter marljivo prevajal iz slovanskih slovstev; sodeloval je v «Sloveniji», «Navratilovem Vedežu», «Slovenski bčeli», Janežičevem «Glasniku», «Novicah» in drugod.

Luka Svetec se je rodil 8. oktobra 1826. v Podgorju pri Kamniku. V Ljubljani je doživel 1848. gimnazij ter slusal na ljubljanski pravoslovni akademiji eno leto jus, katerega je dokončal na Dunaju. Služboval je v Ljubljani, nato kot avskultant pri banski stolici na Hrvaškem; a prevrat leta 1860. ga je privedel zopet v domovino. Kot pristav je služboval v Mokronogu, Kočevju in na Brdu. Leta 1866. se je odpovedal državni službi ter je postal magistratni komisar v Ljubljani, dokler ga niso Nemci pognali iz službe. Nato je bil Svetec imenovan za notarja v Idrijo, a je bil leta 1872. premeščen v Litijo, kjer je ostal do svoje smrti.

V deželni zbor kranjski je bil prvi-krat izvoljen leta 1863. v kočevsko-ribskiškem okraju. Kako so nepri-stranskega uradnika spoštovali nemški Kočevci, nam priča dejstvo, da ga je kočevska nemška občina izvo-lila 6. maja 1863. za svojega čast-nega meščana. V istem okraju je bil pozneje še parkrat izvoljen za de-želnega poslanca; pozneje je zastop-al v deželni zboru kamniški in brdski, nato pa litijski okraj. Leta 1867. je postal državni poslanec, kjer je v parlamentu pobijal dualizem. Najpoglavitejša točka tedanje-ga njegovega političnega programa je bila zedinjena Slovenija. Svetec je zahteval, naj se združijo slovenske pokrajine v eno administrativno ce-loto z enim deželnim zborom, in vlada naj nam dá narodno ravnopravnost ne le v uradih, temveč tudi v šolah. Poleg narodnih ljudskih šol je želel Svetec priboriti za nas tudi srednjih šol in vseučilišče. V deželni zbornici je leta 1890. na čelu na-rodnih poslancev pozval vlado, da osnuje v Ljubljani višje sodišče in pravno akademijo. Ko se je osnova-la šolska družba sv. Cirila in Meto-da, ji je Svetec kot predsednik osno-valnega odbora oskrbel pravila, bil je trideset let njen podpredsednik ter marljivo deloval za njen vsestranski razvoj. Bil je mnogo let odbornik Matice Slovenske in raznih narodnih društev. — Ob njegovi 70letnici mu je poklonil S. Gregorčič navdušeno prigodnico, v kateri ga proslavlja kot nesebično in neumorno delavnega domoljuba — kremenitega značaja.

«Ti blagi mož pa, poln vrlin, ki v doma službi si osivel: sovragov Ti — zamre spomin, a v vek Ti v narodu boš živel, Bogu in domu zvesti sin! A Večni tudi tu na sveti daj dolgo srečno Ti živeti, On daj Ti oni čas zazreti, ko srečen bo naš dom in rod, čas, ko Slovenije zasveti vsajenja in združenja god.» Ideale, za katere se je v mladeniški in moški dobi boril, je videl kot 94-letni starček uresničene. Bodi mu ahranjen časten spomin!

Nezadovoljnost v Trbovljah

Ljubljana, 21. jan. Ministerialna komisija, katere naloga je, izenačiti prejemke rudarskih delavcev v Trbovljah s prejemki rudarjev v Velenju ter ugotoviti, je li je potreben povišek cen premoga z ozirom na povišanje mezd in v koliki meri, je po večdnem posvetovanju, ki se je vršilo pod predsedstvom dr. Milana Jakliča v Ljubljani pri rudarskem poglavarstvu, včeraj izdelala regulativ za delavstvo mezd. Kakor izve-mo, je ministerialna komisija določila za vse kategorije delavcev skupaj iste minimalne plače kot jih prejema jo delavci v Velenju. Poleg teh dobi vsak delavec 27 K doklade za živila. Trboveljska draginska doklada ostane vsem delavcem še naprej v dosednji izmeri. Velenjskim dokladam odgo-varjajoče se zvišajo prejemki za ože-njene. Delavci v pogodnini (v akor-du) dobe poviška 10 odstotkov. Na ta način so menda prejemki trbovel-jskih delavcev popolnoma izenačeni s prejemki onih v Velenju, kajti skupni vrhji izdatki za plače v Trbovljah znašajo sorazmerno toliko kot zna-ša razlika med prejemki v Velenju in

v Trbovljah. Danes se je podala min-jalna komisija v Trbovlje, da na licu mesta nadaljuje svoje posle ter prične s študijem o povišku premogovnih cen.

Trbovlje, 21. jan. (Izv.) Sklepe mi-nisterialne komisije glede izenačenja rudarskih prejemkov v Trbovljah z onimi v Velenju, je sprejelo delavstvo z nekakim nezaupanjem, ker je iz-enačenje z ozirom na povsem razli-čno mezdno sistema v Trbovljah in v Velenju zelo težko kontrolirati. Ako bi n. pr. komisija izenačenje izvedla tako, da bi prisodila rudarjem v Tr-bovljah sorazmerno mnogo višje pre-jemke kot jih imajo velenjski rudarji, bi hujskači, ki zasledujejo politične cilje med delavstvom, še vedno imeli široko polje za sejanje nezaupanja in nezadovoljstva. Ugoden vtis je na-pravil ukaz ministra za socialno po-litiko, da se pritegne v ministerialno komisijo poleg zastopnika «Zveze in-dustrijalcev» tudi zastopnik delavcev.

Ves popoldan so nekateri hujskači bili pridno na delu, češ vlada nas je ogoljufala. Jutri se poda posebna ru-darska deputacija v Ljubljano.

Politični položaj se čisti.

BEograd, 21. jan. (Izv.) Politič-ni položaj se je v toliko razčistil, da se obče smatra, da je vsipot zemljorad-nikov v vlado gotova stvar. Zavaljanje se sedaj zadeva le še v toliko, da bo osebe imenoval pleum zemljoradniškega kluba na svoji seji pri-hodnji ponedeljek.

Beograd, 21. jan. (Izv.) V demo-kratskem klubu je danes izjavil mi-nister notranjih zadev dr. Drašković, da se mora takoj zvesti ministrstvo financ, ker on ne more še nadalje vo-diti dveh ministrstev, ker je preoblo-žen z delom. Zato se je danes izbral v klubu kan fidativni odbor, ki bo na jutrišnji seji predložil kandidata za mesto finančnega ministra. Največ iz-gledov ima g. Voja Marinković.

Nadalje je klub razpravljao o po-slovniku in pristal na to, da se more vsakih 14 dni, in sicer v petek, pred-ložiti interpelacije, na katere mora minister tekorn dveh tednov odgovo-riti, kdaj bo dal odgovor. Na to ogra-ničeno pravo interpeliranja so pri-stali tudi zemljoradniki in radikalki.

Beograd, 21. jan. (Izv.) Nikola Pa-sič se danes ni udeležil seje ministr-skega sveta, ker je lahko obolel.

Beograd, 21. jan. (Izv.) Danes je bila končana razprava poslovniskega odbora o vseh členih, razen člena 8, o katerem se bo vršila jutri popoldne. Na tej seji se bo sklepalo tudi o pred-logu zemljoradnikov, da naj se raz-

veljavijo mandati poslancev, ki so bi-li izvoljeni 28. novembra, a še do-seadaj niso prišli v konstituanto.

Zagreb, 21. januarja. «Riječ» javlja iz Beograda, da vlada čvrsto in ne-omahljivo stoji na stališču, da se pri-sega in § 65. (kvalificirana večina) pod nobenim pogojem ne smeta izpre-meniti.

Beograd, 21. jan. (Izv.) Predsed-nik ustavotvorne skupščine dr. Ribar je sprejel danes Radičevega odpo-slanca dr. Basarička v prisotnosti zborniškega tajnika Miloša Cosiča. Basariček je razlagal stališče Radič-ve stranke in naglašal, da sta največ-ja ovira za sodelovanje njegove stran-ke v konstituenti poslovnik in prise-ga. Dr. Ribar mu je odgovoril, da niti poslovnik niti prisega nista prav nič ovirala socialistov in republikan-cev, da ne bi prišli v zbornico in de-lovali v njej v duhu svojih načel, kar je omogočeno tudi Radičevcem. Po-stopanje Radičevcev pa je glavna o-pora za obnavljanje Italijanov eva-kuirati naše kraje, ker izgleda, da je naša državno vprašanje še vedno na dnevnem redu.

Beograd, 21. jan. (Izv.) «Pravda» poroča iz socialističnega kluba, da je dr. Trumbić v vprašanju ustave na stališču republikancev in socialistov in da bo za ustavni odbor kandidiral na njihovem programu.

Radikalci proti Protiču

Beograd, 21. jan. (Izv.) Današnja «Samouprava» prinaša sledeči zani-miv dementi: «V beograjskih novinah je javljeno, da je predstavnik Radič-ve stranke posetil vse šefe grup in da se je z njimi razgovarjal. Kakor smo obveščeni, je ta vest toliko ne-resnična, da g. Basariček, odposlanec Radičevcev, ni prišel v stik s šefom radikalne stranke g. Nikolo Pasičem, predsednikom ministrskega sveta.»

Ta službena objava radikalne stran-ke je ostro naperjena proti St. Pro-tiču, ki je mnogo konferiral z Radič-evim odposlancem.

Vladni ukrepi proti komunistom

Beograd, 21. januarja. Na konferen-ci zastopnikov političnih oblastev, ki se je vršila v ministrstvu za notranje stvari in na kateri so razpravljali o ukrepih, ki so potrebni zoper protid-ržavne elemente, je med delegati došlo do popolnega sporazuma na podlagi vladne objave. Glede delavskih sindi-

katov mislijo delegati, da naj se do-voľijo samo oni, ki so organizirani na čisto gospodarski podlagi. Da se ne bi dogodilo, da bi bili ti sindikati v bodoče centrale komunistične propa-gande, se predlaga, da bi politična oblastva v bodoče nadzorovala te in-stitucije.

Neredi v Italiji.

Rim, 21. januarja. V Castellamare di Stabia pri Napolju so se stekli komunisti in fašisti. Slednji so naskočili magistrat, za čegar poset se je raz-vnela cela bitka, v kateri je na obeh straneh bilo šest mrtvecev in 50 ran-jencev. — Nastavljenci Assicurazioni Generali stavkajo. — Med poštnimi, telegrafskimi in telefonskimi nastavljenci se zopet širi agitacija za stavko. V celi provinci Vittorio Veneto in v Trevisu je izbruhnila generalna stav-ka. V Bresciji so stopili v stavko kovi-narji.

Praga, 22. jan. (Izv.) Češka vlada je zaplenila na češki zemlji nahajajoča se posestva nadvojvode Friderika. En del uradnikov je ostal v službi, druge je vlada vpokojila.

Antanta proti združitvi Avstrije z Nemčijo.

Dunaj, 21. jan. (Izv.) Današnja «Neue Freie Presse» priobčuje raz-govor svojega urednika z angleškim poslanikom Francis O. Lindlay na Dunaju, ki je izjavil: Najodločnej-še in najresnejše obsojam vsak po-skus Avstrije, da se združi z Nem-čijo. Taka združitev bi škodovala Nemčiji, ker bi onemogočila vsako naklonjenost zaveznikov, a zavezniki bi zavzeli proti eventualni združitvi skrajno stališče. V razmerah in kri-zah, ki jih danes prežvlja Avstrija, je vsak poskus Avstrije in vsaka kre-bata o združitvi Avstrije z Nemčijo vrednosti in more škodovati le Avstriji. Zato je najbolje in edino pametno, kar morem svetovati, da se vprašanje o združitvi Avstrije z Nemčijo od-strani z dnevnega reda.

Dunaj, 21. jan. Wiener Allgemei-ne Zeitung priobčuje informacije iz diplomatskih krogov o nameravani združitvi Avstrije z Nemčijo. List pravi, da je v tem vprašanju stališče zaveznikov popolnoma soglasno in odločno protivno taki združitvi. Go-vorice, ki so se razširile o predsto-ječi združitvi, so entento prisilile, da je odstavila vprašanje o kreditih za Avstrijo v ozadje in razpravlja o vprašanju, kako naj prepreči to zdru-žitev. Kot najboljšo rešitev avstrijs-kega vprašanja. Kot najprimernej-ši način se smatra v ententnih kro-gih to rešitev, da prevzame upravo nad Avstrijo ententa. Sedanja za-vezniška reparacijska komisija na Dunaju bi se v ta namen izpolnila in prevzela upravo nad Avstrijo.

Praga, 21. jan. (Izv.) «České Slo-vo» poroča, da namerava po uradnih poročilih antanta sanirati Avstrijo s pomočjo nasledstvenih držav nekda-nje monarhije. Antanta hoče prisiliti nasledstvene države, da pomagajo Avstriji na ta način, da jim dovoli kredite samo pod pogojem, da te dr-žave pomagajo Avstriji. Kakor izve «České Slovo», bo sedanje češko po-sojilo na Angleškem vezano na ta pogoj.

Zopet stavka na Dunaju.

Dunaj, 21. jan. Ker vlada ni ugo-dila zahtevam lekarniških uslužben-cev v državnih bolnicah, so stopili lekarniški uslužbenci v vseh javnih bolnicah v stavko.

Izvršitev rapalske pogodbe.

Rim, 21. januarja. Pristojna mini-strstva pripravljajo material, ki je predložen trem komisijam, ki imajo skupno z jugoslovanskimi komisijami izvesti določbe rapalske pogodbe. Čla-ni komisij še niso določeni. Po zadr-dilu rimskih listov se izvrši izmena ratifikacijskih dokumentov takoj po vrnitvi grofa Sforze od pariške zavez-niške konference.

Rim, 21. januarja. V rimskem pa-rlamentu sta vložila na ministra zuna-njih zadev poslanca Federzoni in D' Ajala sledečo interpelacijo: Podpisani vprašujejo ministra za zunanje zade-ve, ali je res, da postoji neka zveza med Italijo in Jugoslavijo, ki je že v zvezi s Čeho - Slovaško. Ako obstoji taka zveza, kako slove pogodbe o zve-zi in kak političen značaj ima?

Beda v Rusiji

Kopenhagen, 21. januarja. (Izv.) Po poročilih iz Moskve je v Rusiji radi velikega pomanjkanja kuriva promet na severni železnici kakor tudi v don-skem ozemlju skoro docela ustavljen. V Petrogradu vozi cestna železnica samo nekaj ur dnevno.

Reka, 21. januarja. (Stefani) Zupan Gigante je odstopil.

Milan, 21. januarja. (Izv.) «Popolo d'Italia» poroča, da namerava itali-janska vlada te dni izdati naredbo, ki odreja zplenitv vsnega nemškega imetja v Italiji, izvzemši imetje pod vrednostjo 50.000 lir.

Vojvoda Mišić na mrtvaškem odru.

Beograd, 21. jan. (Izv.) Pogreb pokojnega generalisima vojvode Mi-šića se bo vršil jutri ob 10. dopoldne z največjim sijajem. Truplo je izpo-stavljeno na dragoceno okrašenem katafalku v veliki dvorani oficirskega doma, kjer razžaloščena vdova spre-jema žalne posete diplomacije, po-slancev, vojaških in civilnih dosto-janstvenikov. Okrog oficirskega do-ma so zbrane ogromne mase naroda, ki so prišle, da vidijo zadnjikrat ob-raz spasiatelja domovine leta 1914., osvoboditelja Bitolje leta 1916. in velikega zmagovalca na solunski fronti 1918. Regent Aleksander in princesa Jelena sta pokojnikovi vdo-vi osebno izrazila sožalje. Na mrt-vaškem odru se nahajajo poleg ne-šteti drugih vencev sledeči venci: «Vojvodi Mišiću — Aleksandar», «Svoje načelniku — oficiru glavnog generalnog štaba»; nadalje venci z napisi: «Zahvalna suhozemska voj-ska i mornarica SHS». «Ruska arma-da». «Ustavotvorna skupščina», «Kraljeva vlada», «Pitomci vojne akademije», «Neoslobodjeni Hrvati Istre i otoka». Iz okupiranih krajev Slovenije in Istre je prišel krasen ve-nec z napisom: «Svoje vojvodi ne-oslobodjeni Slovenci i Hrvati Slove-nije i Istre». Sredi katafalka leži ogromen lorvorjev venec z zlatim list-jem in napisom «La France recon-nue au vainqueur de Rudnik.»

Pogreba se udeleže: regent in princesa Jelena, vsa generaliteta, vsa garnizija, diplomacija, državni svet, poslanci, vojna akademija, morna-riški in aeronavtski oddelki, zastop-niki vojnega ministrstva, odposlanci raznih voj. edinic, mest itd.

Danes se je vršila seja ministrske-ga sveta, ki je razpravljala o Miš-ćevem pogrebu, ki se izvrši na dr-žavne stroške. Dalje je bilo sklenje-no, da se dovoli rodbinama Mišića in Koste Stojanovića letna državna podpora.

Beograd, 21. januarja. (Izv.) V Beograd je danes romal k trupu veli-kega junaka in vojskovodje, da se mu pokloni zadnjikrat. Med trumoma pri-hajajočimi si videl vse stanove, inva-lide, delavce, vojake, bogataše in siro-make. Došla je deca vseh beograjskih šol. Pred katafalkom stoji na straži 4 častniki kraljeve garde. Pri pogrebu bodo iz oficirskega doma v cerkev ne-sli krsto generala, iz cerkve pa ministri in poslanci. Govorili bodo zastopniki vlade, predsednik zbornice in za voj-sko vojni minister.

Razkol med italjan-skimi socijalisti.

Milan, 21. jan. (Izv.) Po večdnem-nem zasedanju je kongres italijan-ske socialne demokracije v Livornu ob 11. uri zvečer glasoval o pred-logih v bodočem postopanju stranke. Predloženi so bili trije predlogi, po treh strujah. Centrumaši, predlog Baldesi — d' Aragona; unitarci, pred-log Baratonu — Serrati; in čisti ko-munisti, predlog Bordiga — Bom-bacci. Glasovali so delegati kot po-oblaščenci organizacij v posameznih pokrajinah in je bilo oddanih gla-sov za unitarce 98.028, za komuniste 58.783 in za centrumaše 14.198. — S tem glasovanjem se je stranka raz-delila v dve, in ravnotako kongres. Na današnji (zadnji) dan se vršita dva kongresa, socialistični (unitarci in centrumaši) kakor doslej v gleda-lišču Goldoni, komunistični pa v gledališču Sv. Marte. Obe stranki iz-bereta svoji načelstvi. Sedež komuni-stične stranke bo v Turinu, in bo stranka kmalu pričela izdajati dva nova dnevnika, enega v Rimu, druge-ga v Firenci.

Na kongresu so delegati iz Julij-ske Benečije glasovali razdeljeno, za unitarce 3286, za komuniste 4462, za centrumaše 30.

Ljudsko štetje.

Koncem meseca se izvrši na vsem državnem teritoriju prvo veliko štetje v Jugoslaviji. V naslednjem podajamo nekatere glavne določbe in uredbe, ki jih je izdalo ministrstvo za socialno politiko.

Popisna namen, dognati številčno stanje prebivalstva, kakšno bo o polnoči med 31. januarjem in 1. februarjem 1921. Obenem s popisovanjem prebivalstva se bo vršilo tudi popisovanje domačih živali v privatni ali javni posesti in pa vseh hiš in drugih poslopij, v katerih stanujejo ljudje. Podatki tega popisovanja ostanejo uradna tajnost. Popisni so dolžni izvršiti občinske oblasti. Vodstvo in nadzorovanje popisovanja bo vršil v Sloveniji preko okrajnih glavarstev statistični oddelček poverjenstva za socialno skrbstvo v Ljubljani.

Na ozemlju naše kraljevine je treba popisati vsako osebo, ki bo omenjenega dne v kakem kraju prisotna, pa naj živi v tem kraju stalno ali samo začasno. Ravno tako je treba popisati tudi vse one, ki v dotičnem kraju živijo, so pa začasno odsotni. Za vpisavanje podatkov o prebivalstvu, domačih živali in stanovanjskih poslopjih služijo posebni obrazci, ki jih daje država brezplačno posameznim okrajnim oblastem, oziroma mestom. Da bo popisovanje poteklo kolikor mogoče pravilno, uvedejo se posebni odbori za nadzorstvo popisavanja, ki naj na primeren način ljudstvu pojasnijo, kakšne važnosti je popis ne samo za državno in občinsko upravo, temveč tudi za znanost in splošno dobro. Da bo mogoče izvršiti popis čim natančneje, naj sestavijo občinske oblasti občinske popisne odbore, ki nosijo vso odgovornost za popisavanje. Posli, popisavanja, ki spadajo v delokrog občinskega popisnega odbora, so: rožni: predhodni posli, izvršitev popisavanja in kontroliranje zbranega popisnega materiala.

Glede izpolnjevanja obrazcev pripominjamo, da se pod družino (domaćinstvom) razumeva vsako družino, ki s svojimi člani živi v enem stanovanju kot posebna enota. Tudi samce, ki živijo samostojno in ločeno v svojem posebnem stanovanju, se računa za posebno domačinstvo. Tuje osebe, ki živijo s kakšno družino v skupnem stanovanju, se smatra za člane te družine. Hlapci, dekleta in druga služila, pa pomočniki in učenci, dijaki, učitelji (domači) in končno gostje in sorodniki, ki se nahajajo v stanovanju take družine, spadajo v to družino. Vpišejo se tudi prazne hiše v spisek. Za popisovalce naj

se jemlje predvsem državne, deželne in občinske uradnike in pisarniške moči kakor tudi učitelje. Po členu 5. uredbe so vsi pisarniški državljani dolžni v svojem bivališču določene jim posle popisavanja izvršiti brezplačno. Osebe, ki bodo zaposlene izven svojega bivališča, pa imajo pravico do odškodnine. Vsakemu popisnemu organu se izda legitimacija.

Popisovanje se vrši od družine do družine. Ako živi v enem stanovanju več družin, mora se popisati vsaka zase. Ob raznašanju popisnih obrazcev posameznim družinam bo popisovalec vedno vprašal samo po družinskem poglavarju, oziroma po njegovem zastopniku, in od tega zahteval, da vse svoje sstanovalece prijavi za popis. Pisarnim družinskim poglavarjem bo popisovalec pustil v svojo izpolnitve toliko popisnic, kolikor je družinskih članov, in obrazec za domače živali, da jih izpolnijo do 1. februarja. Za popisovanje bolnikov v bolnicah, učencev v šolah z internati, obsojencev, internirancev kakor tudi poltnikov v gostilnah, restavracijah in hotelih bodo izvršili poglavarji, oziroma upravitelji in predstojniki dotičnih zavodov in ustanov. Vojake stalnega kadra in mornarice, obmejne trupe in žandarmerije bodo popisale same vojne oblasti. Častniki in oženjeni podčastniki, ki stanujejo izven vojašnice, bodo popisani pri teh hišah kakor ostali državljani. Železniško osebje na progi kakor tudi restavratere, ki stanujejo v železniških poslopjih, bo v svojim področju popisal načelnik postaje.

Po končanem poslu bo popisovalec najkasneje do 10. februarja ves zbrani popisni material izročil občinskemu popisnemu odboru v pregled. Po končani kontroli se sestavi sumarni pregled cele občine. Ves material se pošlje preko nadzorne okrajne oblasti statističnemu oddelku pri poverjenstvu za socialno skrbstvo v Ljubljani in se končno zbira pri glavnem statističnem uradu v ministrstvu za socialno politiko.

Glede popisavanja prebivalstva in domačih živali se iz Beograda še brzojavno poroča, da se prične popisavanje, oziroma dostavljanje obrazcev dne 28. januarja. Posebna naredba določa, da vsi popisovalci, ki bi se ne odzvali tej dolžnosti, zapadejo globi do 300 dinarjev ali zaporo do treh mesecev, razen tega pa morajo nositi vse stroške nakučnega popisa.

Prosveča.

„Ljubljanski Zvon“.

Z letom 1921 stopi Ljubljanski Zvon v peto desetletje. Naši današnji generaciji je v svojih starih letnikih arhiv kulture in duševnih stremiljenj, v novem hoče biti nje glasnik. Tako bo nadaljeval sijajno tradicijo svojih predhodnikov, svet si svojih nalog in novega, razširjenega delokroga, ki ga čaka v zvebojenj domovini.

Z gradivom — in zanimivim! — je bogato založen. Med letom bo začel nadaljevati dr. Ivan Tavčar svoj znameniti zgodovinski roman „Visoka kronika“, ki je v prvem delu zbudil splošno pozornost. Dr. Ivo Šorli bo vse leto prinašal zanimive storije iz tolimskih hribov, ki kažejo, da je Tolmince v svojih čednostih enak na tem in na onem svetu. Ivan Zorec bo priložil daljšo novelo „Njena pot“, Milan Fabjančič daljšo sliko „V novi svet“, I. Albrecht troje krajših koroških povesti. V. Mazj črtici: „Verica“ in „Prepovedana pot“, Marija Kmetova par kratkih črtic. V poučnem delu bo dr. Ivan Prijatelj vse leto priloževal „Duševne profile naših preporoditeljev“, Miran Jarc je napisal daljšo študijo o „moderni srbohrvatski literaturi“, prof. beograjske univerze dr. H. Barić pa pripravila za šeststoletnico Dantejeve smrti daljšo študijo o „Danteju poetu in filozofu“. Da je „Zvon“ bogato založen s pesmimi naših najboljših poetov, tega ni treba poudarjati še posebej. Poročila o naši dramji bo pisal Fr. Albrecht, o naši operi in godbi Anton Kajovc.

V „književnih poročilih“ bo Zvon, kakor doslej, posvečal pozornost slovenski in srbohrvatski literaturi — mogoče v preglednih referatih — v „Kroniki“ pa bo deloma referiral, deloma glosiral važnejša aktualna vprašanja naše kulture. Novo okusno znanje opremo za bodoči letnik je oskrbel S. Santel.

Celoletna naročnina Ljubljanskega Zvona znaša 180 K, polletna 90 K, četrtletna 45 K. Posamezna številka velja 18 K. Za Italijo velja celoletna naročnina 60 lir.

Neprerahnoma rastoči stroški pri izdajanju tista so upravo prisilili, da je zvišala naročnino, za m. risikoga mogoče preobratno. Vkljub temu bodo ostali vsi stari naročniki zvesti

in nadejati se je, da se bo njihov krog celo razširil. Krizo, ki jo preživlja naša knjižna produkcija, bomo premagali samo s pomočjo vseh onih prijateljev naše kulture, ki jim je lepa knjiga nje najočividnejši izraz in ki so prepričani, da nam je duševna kultura v enaki meri potrebna, kakor bo živahno kulturno življenje najlepša in najboljša moralna opora za one naše brale, ki jim še ni dano, da bi bili z nami pod eno streho.

Vse naročnike prosi uprava, da takoj obnove naročnino po položnicah. Ljubljanske naročnike pa še prav posebno prosim, naj ne zahtevajo od založništva, da bi pobiralo naročnino po posebnem nabiralcu. To velja dober del naročnine.

— *Marijonetno gledališče.* Zaradi upravnih težkoč ukinjene predstave se bodo odslej vršile vsako nedeljo in praznik ob 3. uri popoldne in ob pol 6. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. Prihodnja predstava bo v nedeljo dne 23. t. m., in sicer popoldne in zvečer: „Nov proleg“ in tridejanka „Začarani princ“. Vstopnice se dbe v predprodaji v I. nadstropju Mestnega doma, dan pred predstavo ob 10. do 12. ure popoldne, kakor tudi pri blagajni pol ure pred predstavo.

— *„Mladost“ na Poljskem.* Jugoslovanski akad. glasbeni klub „Mladost“ iz Zagreba se nahaja, kakor smo že poročali, na turneji po kulturnih centrih poljske republike. Po poročilih iz Varšave, se je vršil dne 13. t. m. zvečer v dvorani Filharmonije prvi koncert „Mladosti“ in so bili pevci od številnega občinstva prisrčno aklamirani. Pri predstavi v operi, ki so ji člani „Mladosti“ prisostvovali, so bili tudi burno pozdravljeni in godba je igrala jugoslovanske himne. „Mladost“ priredi koncerte še v nekaterih večjih poljskih mestih.

— *Zbrana dela Jovana Skerčiča.* Ker je večina del prvga pobornika jugoslovanske misli, Jovana Skerčiča, razprodana, velik del zaloga so pa Avstriji za časa okupacije Beograda uničili, bo Srpeka književna Zadruga začela izdajati zbrana Skerčičeva dela. Redakcija je prevzel vseučiliški profesor dr. Corović. Kot prvo delo izide „Omladina i njena književnost“ in „Srpska književnost u 18. veku“.

Politične beležke

— *Naša severna meja.* Iz Maribora poročajo 21. januarja: Na seji razmejitvene komisije, ki se je vršila 21. t. m. je odobrila komisija predlog, ki sta ga stavili naša in avstrijska delegacija glede meje v odseku Sv. Duha do reke Mure. V zmislu tega dogovora poteka meja nastopno: Od Sv. Duha v vzhodni smeri južno od Šmirenbergerjevih ribnikov v dolino Radovičevega potoka, tako da pripade približno pol občine Veliki Boč Jugoslaviji. Od tod se nadaljuje meja zapadno od Jurskega vrha ter sledi Kammerjevemu potoku, tako da pripade približno tretjina katastralne občine Pesnica in katastralna občina Vrhovci Avstriji. Nato se nadaljuje meja približno 2 km po sedanji administrativni meji med okrajnim glavarstvom Maribor in Lipnica do kote 472 južno od Rač, vsled česar pripadejo severni del občine Sičnik, Slatinski dol in Slatina Avstriji. Od vrha 472 dalje je v splošnem ostala v veljavi prejšnja meja med okrajnim glavarstvom Lipnica in Maribor ter so se izvršile le malenkostne iz gospodarskih ozirov potrebne izpremembe.

— *Razkoli v vladinah strankah.* Klerikalni in zajedničarsko časopisje vedno govori o razkolu, razdorih in secesijah v vladinih strankah. Nedavno so poročali o velikem razdoru v demokratski stranki in napovedovali ločitev duhov, ko pa so videli enoten in odločen nastop demokratov v vsaki načelni točki, presneli so te razkole v radikalno stranko, napovedali razdor in govorili o razbiti stranki. Glasilo radikalne stranke „Samoupravne“ odgovarja na proročanje in pravi, da so to le pobožne želje ljudi, ki se njih intrige niso obnesle. Debata v radikalnem klubu je bila načelna in stvarna. Protič je zastopal svoje mišljenje in stališče o prisegi, o ustavnem načrtu in o vladini obznani. Ako so Pašič, Vesnić in Gjurič zavezali nasprotno stališče, to ne pomenja še razkola. Protičeva oseba ni igrala tu nobene vloge. Nade separatistov na razkol v stranki so popolnoma neutemeljene, v radikalnem klubu vlada liberalnost, ki dopušča vsakemu popolno svobodo mišljenja, a v istem hipu vlada tudi popolna strankarska disciplina. — Pravda pa objavlja razgovor z nekim radikalnim poslancem, ki je izjavil: Naš klub je odobril sklepe Vesničeve vlade, ter tudi stališče Pašičeve vlade. Politika radikalne stranke bo šla torej v isti smeri, kot gre danes, torej je orientacija na Protičevu stran izključena.

Dobrovoljski vestnik.

d. Celjski okrožni klub si je na svojem mesečnem sestanku izvolil za leto 1921. sledeči okrožni odbor: predsednik dr. Leopold Mastnak; tajnik: Vladimir Batič; blagajnik: Franjo Lah.

d. Dobrovoljske zastopnike v agrarnih odborih prosimo, da nam sporoče, kako se vpoštevata pri zakupadah agrarno-reformnega imetja naredba ministrstva za socialno politiko o prednosti dobrovoljcev.

d. Odbor društva jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo opozarja na odborovo sejo, ki se vrši 6. februarja. Pozvani so tudi zastopniki okrožnih klubov. Na dnevnem redu so jako važne točke, ki se tičejo dobrovoljskih interesov.

Sokolski vestnik.

sv. Telovadni nastop ženskega telovadnega krožka Sokola I. se vrši v soboto 22. t. m. ob 1/8. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union, na kar člani in članice ter sokolstvu naklonjeno občinstvo še posebno opozarjamo. Spored bogat. Po telovadbi ples. Sodeluje popolni orkester Sokola I. Kdor hoče priskočiti društvu na pomoč, da si čimprej zgradi svoj lastni dom, pohiti danes v Union.

sv. Mariborski Sokol namerava oddati v najem svoje stavbišče pri Františkanski ulici. Pisane ponudbe naj se pošljejo na odbor mariborskega Sokola.

sv. Debatni večeri mariborskega Sokola. Prvi debatni večer, ki se je vršil v soboto, je uspel neprimakovanu dobro. Razpravljalo se je o Sokolstvu in sokolski vzgoji trgovskega in občinskega narasčaja. Drugi večer bo v soboto dne 22. t. m. in bo predaval prof. Saubach o zgodovini telovadbe.

Domače vesti.

Ljubljana, 21. januarja.

• *Starčinstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza* se udeležijo po deputaciji pogreba br. Luke Svetca v Litiji, ki se vrši v nedeljo 23. t. m. ob 1/4. uri popoldne. Bratje, ki se udeležijo pogreba, naj se pridružijo deputaciji, ki odide iz Ljubljane v nedeljo ob 14.15. — Jugoslovanski Sokolski Savez.

• *Smrt vojvoda Mišića* je izzvala tudi v Sloveniji splošno žalost. Z uradnih poslopij vihrajo žalne zastave. Tudi ljubljanski magistrat je razobesil črno zastavo. Županstvo je telegrafično zaprosilo min. načelnika Baltića, da pri pogrebu zastopa mesto Ljubljano. Tudi mesto Celje bo po odposlancu zastopano pri sprevedu. Vse javne prireditve za danes in jutri so odpovedane. Narodno gledališče je danes in jutri v soboto zaprto.

• *„Vsak po svoje“.* Pisejo nam: Nesrečo, ki je zadela naš narod s smrtjo vojvode Mišića, omenja današnji Slovenec s tremi, štirimi vrsticami, ki jih je prejel od dopisnega urada. Popolnoma razumljivo, ako se spomnimo, da je bil vojvoda Mišić oni, ki je leta 1914 razbil Potioreka, kateremu je pel one dni Slovelec slavo, kot maščevalcu nedolžno prelite krvi v Sarajevu, zmaga valcu Beograda in orožju v rokah večnopravične usode.

• *Dva zakona.* Z Zidanega mosta nam pišejo: Vaš članek o „Dveh zakonih“ je vreden, da si ga premmogamo naši ljudje dobro prečitajo. Posebno pri naših nacionaliziranih podjetjih je ostalo mnogo ljudi, ki so po „drugem“ moralnem zakonu kaznivi. Nismo šovinisti in ne želimo, da se preganja tujerodec zato, ker ni Jugoslovan, toda elementi, ki so kompromitirani po svoji preteklosti in ki se niti do danes niso znali prilagoditi novim razmeram, ne zaslužijo nobenega pardaona. Tako imajo „Udružene papirnice“ v Radečah nekega gozdarja Urbana, avstrijskega državljana, ki je bil med vojno eden glavnih hujšakcev v našem kraju. Neprestano je govoril, kako nas bodo „po slavni zmagi“ topli Nemci in da nismo za drugo nego za hlapce. Ostal je zagrižen tudi v Jugoslaviji in v njegovi rodbini se ne sme izpregovoriti slovenska beseda. Tega gozdarja ščitijo neznani protektorji in skrajni čas je že, da si upravni svet nacionalizirane papirnice pokliče v spomin predpise našega moralnega „drugega“ zakona.

• *„Obzorje“ metode* so znane. Zadnjič smo zabeležili značilen primer, kako ta list za razdiranje narodnega jedinstva poroča o slovenskih razmerah. Sedaj je pograbil pamflet, ki ga je objavila „Maska“ proti ravnatelju Rukavini. In akoravno je vsa slovenska javnost obsodila nekvificirane napade na g. Rukavino, se jih „Obzor“ veseli ter jih beleži pod značko: „Slovenji proti ravnatelju Rukavini“, kakor da bi sirota „Maska“ predstavljala slovensko kritiko! „Obzor“ seveda še dodaje zloben komentar, češ glejte, taka je slovensko-hrvatska vzajemnost (v dobi narodnega ujedinjenja res lepa beseda!). „Maskin“ napad in „Obzorov“ komentar sta vredna tovariša.

• *iz kojskega okraja* od tamosnjega okrajnega odbora nam pišejo: Okrajne ceste so v našem okraju res deloma v zelo slabem stanju, zlasti tam, kjer ni dobiti človeka, da bi delal gramoz, še manj voznika, ki bi ga izvažal na ceste. Posamezniki zahtevajo za napravo enega m. gramozna do 60 K in več, za prevoz gramozna pa do 80 K in več od kubika. Dohodki okrajnega odbora so bili do konca leta 1919. malenkostni, varčevati se je moralo z gramozom, kar je že itak slabe ceste še bolj poslabšalo. V letu 1920 so se doklade povisale in sedaj bo mogoče ceste zboljšati, če bodo inteligentni občinski predstojniki vplivali na dobavitelje gramozna in prevoznike, da se napravi gramoz in se ga navezi za kolikor toliko primerne cene.

• *Regulacija Pesnice*, ki je bila od izliva do Moškanje izvršena deloma že pred, deloma pa med vojno, a je delo potem popolnoma prenehalo, tako da je že regulirana struga zopet močno poškodovana in razstrgano tudi umetno napravljeno obrežje, se prične v kratkem nadaljevati. Po intervenciji glavarja dr. Pirkmayerja in ptujskega okrajnega zastopa je deželna vlada napravila proračun za popravila že reguliranega dela, ki znaša 125.000 K. 50 odstotkov bi prispevala država, 25.000 kron ornoški, 39.000 kron pa ptujski okrajni zastop. Ko bodo izvršena ta dela, se prične nadaljevanje regulacije in sicer najprej najugvar-

nejšega dela od Moškanje do Pacinja, Proračun za ta dela znaša 14 milijonov in bo prispevala država 90 odstotkov, ostalo pa ptujski okrajni zastop.

• *Pri mariborskem dopisnem uradu* se razpisani dve uradniški mesti 10. in 11. činovnega razreda. • *Na Vranskem* je bilo 16. t. m. ustanovljeno za vranski okraj obrtno društvo. Za predsednika je bil izvoljen g. Vinko Praprotnik iz Vranskega.

• *Imenovanje in premeščenje.* Minister za prosveto je dr. Avgusta Zigona, sedanjega vodjo licejske knjižnice v Ljubljani, imenoval za ravnatelja iste knjižnice v 7. činovnem razredu. — Franc Babič, okrajni tajnik pri civilnem komisariatu za Prekmurje, je na lastno prošnjo premeščen k okrajnemu glavarstvu v Mariboru.

• *Iz uradnega lista.* „Uradni list“ deželne vlade za Slovenijo objavlja v štev. 7 med drugim uredbo o organizaciji finančne kontrole v naši kraljevini in začasno tarifo o konjaških pristojbinah.

• *V znak žalosti* povodom smrti vojvode Mišića se nameravana oficirska zabava v oficirskem domu (Kazina) dne 22. t. m. ne vrši. Temveč se preloži na poznejši čas, ki bo potom časopisov objavljen.

• *Proslava Sv. Save.* Pri dravski diviziji se vrši 27. t. m., na dan srbskega narodnega prosvetitelja sv. Save, blagoslov vodice in rezanje slavskega kolača. Po končanem obredu bodo šolski otroci deklamirali prigodne pesmi v slavo in spomin svetega Save.

• *Koleki so dospeli.* Finančna delegacija je sprejela novo pošiljatev kolekov, ki bodo jutri dani v drobno prodajo.

• *Splošna organizacija* vojni invalidov, vdov in sirot v Mariboru ima v nedeljo dne 30. t. m. ob 9. uri popoldne v restavraciji „Maribor“ svoj občni zbor.

• *Jugoslov. napr. akad. društvo „Jedinstvo“.* Narodni dom, je na svoji redni seji dne 19. t. m. sklenilo, da ne bo pod nobenimi pogoji in nikomur oddajalo svoje tajniške sobe, ki je obenem knjižnica in za časa predpustnih plesov tudi edini društveni lokal, v uporabo, niti za garderobo ali podobno. To v vednost vsem prirediteljem plesov ali zabavnih večerov, da se prihranijo brezpredmetne prošnje.

• *Pri 101letni hiralnici* v hiralnici Sv. Jožefa na Vidovdanskem cesti je dne 11. t. m. izpolnila Ljubljanska Klehantina Bosizlo svoje 101 leto. Tem povodom se je spomnil ljubljanski župan g. dr. Ivan Tavčar ter ji je poslal svoje čestitke s šopkom cvetja in okrepčilo, ki so primerna za to čestitljivo starost. Županove darove je ji izročil neki mestni uradnik v družbi dveh uradnic. Uboga starka, ki je popolnoma slepa, sicer pa še dobro ohranjena, je bila tedaj neskončno vesela. To je bilo blagovanje in zahvaljevanje! Z nepopolno slastjo je popila malce žužnega vina ter povzila nekoliko za njo redkega prigrizka. Vse je bilo izborna, za vse se je tisočkrat zahvalila, posebno pa so ji bile „narance“ všeč. „Oh, narance so tako dobre“. Vedne veselega humorja je to in ono pripovedovala in končno na poziv navzočih usmiljenke zapela par pesmic. Na opazko, kako da se ni bila omožila, je s šaljivo gesto obilila prste obeh rok ter pripomnila: „Ko bi le bil kateri prišel“. Županovo odposlanstvo ji je moralo obljubiti, da jo kmalu pride še obiskat. — Morda se je še kdo drugi spomni, saj je tako iskreno hvaležna in skrajno — potrebna!

• *Sl. občinstvo opozarjamo* na današnji prireditve „Ljublj. prosvot. gaslin. in rešev. društva“, ki bo res lepa. Začetek ob 7. uri. Vstopnina 20 kron, za t. v. iz okolice 10 kron. Vstopnice imajo tekočo številko in bo v odmoru zbranje za lep nov gramofon, ki ga je darovala tvrdka Rasberger.

• *Izžrebanje ljubljanskih porotnikov.* Ljubljansko deželno sodišče je dne 17. t. m. izžrebal porotnike za spomladansko porotno zasedanje.

• *Proti prisiljevanju.* Skoro v vseh državah so delavske organizacije doslej zakonito prepoved prisiljevanja tujih delavcev. V zadnjem času je Danska — ki na vojni ni bila udeležena — izdala zelo strog zakon, ker se je radi dotoka tujih delavcev opasno širila brezposelnost domačinov.

• *Zasačeni tihotapci* z avstrijskim denarjem. Dne 18. t. m. zvečer so je celjski policiji s pomočjo dveh železničarjev posrečilo izslediti in aretirati nekoga Arpada Meyersohna in Josipa

Stadlerja z Dunaja, ki sta v dveh, naša za to pripravljenih kovčkah hoteli vohotiti v našo državo 1.492.000 nezgospodarnih avstrijskih bankovcev. Kot pomagala sta bila aretirana tudi neki Peter Ručigaj in Ivana Razboršek. Vsi so bili izročeni celjskemu okrožnemu sodišču, kjer se nahaja tudi ves zaplenjeni denar.

Samomor. V Motniku pri Kamniku se je ob 11. dopoldne v sobi obesila 20letna Marija Dobisek. Poročena je bila šele šest tednov. Povod malenkosten prepir v hiši.

Poskusen samomor. V torek dopoldne je v samomorilnem namenu skočila 36-letna kuharica dr. Schienerja v Mariboru, Rozalija Mačuh, iz prvega nadstropja poslopja v Strossmayerjevi ulici 29 na dvorišče in dobila pri tem težke notranje poškodbe. Prepeljali so jo v bolnišnico. Vzrok poizkušene samomora neznan.

Nesreča z dinamitom. Ključevničarski vajenec, 14letni Slavko Zidanek iz Litije se je doma v delavnici igral s kosom dinamita in toliko po njem. Dinamit je eksplodiral ter Zidanek smrtonosno ranil po glavi in rokah. Prepeljali so ga v javno bolnišnico v Ljubljani.

Listek na tleh. Neki kurjač Jože je posetil kino na Aleksandrovi cesti. Tam je na tleh našel prtljajni listek glavnega kolodvora. Takoj je hitel na kolodvor po „prtljago“, a so ga prijeli, ker je stranka izgubo listka pravčasno zapazila. Jože se bo zagovarjal pred sodiščem.

Zepne tatvine. Na glavnem kolodvoru so se v zadnjem času ponavljale zepne tatvine, katerih žrtve so bile po navadi kmetijske ženske, ko so se drevjale k vlakom. Kriminalni organi so sedaj zalotili Josipa Setina, 24letnega čevljarja iz Mokronoga, ki je te tatvine organiziral na ta način, da je silil nekoga 12letnega dečka iz Zagreba k tatvinam in ga podučeval, kako mora nastopati. Setino so aretirali in izročili sodišču; dečka pa poslali starišem v Zagreb. Pri Setini so dobili večjo vsoto denarja.

Roparski umor v Posavju. Pred kratkim so našli na Vrbinji truplo hrvaškega seljaka, kateremu so zločinci ukradli denar, konja in voz. Aretiran je bil neki Spiller iz Dobove, ki se je že večkrat zagovarjal zaradi podobnih dejanj.

Kokoši tatovi so te dni obiskali posestnika Franceta Javornika na Rodici pri Jaršah in mu iz hleva odnesli pet kokoši, vrednih 500 kron.

Rodbinska tragedija.

Ljubljana, 21. januarja. V hiši št. 53 na St. Peterseku napetost se je danes ob zgodnjih jutranjih urah odigrala rodbinska tragedija. Vzrok je doslej niso do detalja pojasnili, glavna motiva sta gotovo ljubosumnost in družinski prepir. Po vselem pustnem rajanju do rane ure — smrt in ječa.

V prtljuzki omenjene dvonadstropne hiše je stanoval že nad dve leti Ivan Vrhunc, prekupevalec deželnih pridelkov in drugega blaga, rojen dne 12. decembra 1884. v Prasah, občina Mavčice pri Kranju. Vrhunc je bil na glasu kot veseljak, ki je ljubil „harmoniko“ in vesele mnogokrat pa tudi neumestne šale. Še pred par dnevi se je v neki družbi „šalil“, da si z revolverjem konča svoje življenje. Doma pa ni bil vedno prijeten.

Vrhunc je poročil za ženo Emilijo Pavlovič, rudarjevo hčerko. Njen oče se je bil pred 26 leti preselil na Westfalko, kjer je ostala tudi njegova družina. Tam je oče umrl. Radi večnih preprirov z možem je žena Emilija pred dvema letoma odšla k materi na Westfalko, kjer je ostala do decembra lanskega leta. V decembru se je z otroci, 12letno Josipino, 8letnim Josipom in 5letnim Mirkom in s 75 let staro materjo povrnila k možu v Ljubljano ter zopet vodila skupno gospodinjstvo. Mož se je bil medtem vezal v intimno razmerje z neko Tončko Zontar. Razmerje je ostalo tudi po vrnitvi Emilije in je stalno grenilo zakonsko življenje. Vendar sta se mož in žena od časa do časa zopet pobotala in Ivan Vrhunc je obljubljal, da se poboljša.

„Družstvo ljubljanskih izvoščakov“ je včeraj, v četrtek zvečer priredilo v restavracijskih prostorih hotela „Tivoli“ veselo predpustno zabavo s plesom, ki je trajala do ranega jutra. Na ta ples sta odšla tudi Ivan in Emilija Vrhunc. Pred odhodom na ples je v sobi Ivan Vrhunc pripomnil: „Ali naj vzamem revolver s seboj?“ Neka sorodnica mu je odvrnila: „Sramuj se!“ Vrhunc jo je hladno zavrnil: „Se ne ve!“ Odšli so nato iz hiše.

Na plesni zabavi, ki je bila splošno zelo animirana, sta zakonska Vrhunc ostala do približno 3. ure zjutraj, nakar sta odšla proti domu. Ko sta prišla v svoje stanovanje, se je kmalu začel prepir z raznimi očitani in psovki. Mož se je jezil nad otroci ter začel zbadati ženo. Čas Tončka je boljša. Ze-

na ga je zavračala. Bila sta oba zelo razburjena. Ko je žena začel klicati „Pusti Tončko!“ je razjarjen Vrhunc vzel v roke revolver ter ga začel vihteti. Ves ta prizor so morali gledati nedolžni mali otroci in stara mati, ki je vsa v strahu trepetala. Kakor priča stara mati, je mož naenkrat prijel ženo za vrat in jo potisnil proti kotu, nakar je žena moža prišla za roko, da mu izvije revolver. V medsebojnem razburjenem metanju je žena izpulila revolver možu in ustrelila. Strel je zadell moža v glavo. Takoj se je zgrudil na tla in mrtve obležal v mlaki krvi.

Žena, videč svoj grozni čin, je kot blazna vrgla revolver na tla, zaupila „Janez, Janez!“ ter v divjem kriku bežala iz stanovanja, ključ sosele. Kmalu se je zbrala gružica razburjenih ljudi. Nekateri so hoteli po službojučega stražnika ter povedali, kaj se je zgodilo. Takoj je bil obveščen revirni nadzornik Jožef Habi, ki je ob petih zjutraj ukrenil vse policijske potrebne korake. Ob šestih zjutraj je zdravnik dr. Lesjak ugotovil, da je bil Ivan Vrhunc takoj mrtve.

Emilija Vrhunc se je medtem v divjem obupu povrnila v stanovanje, kjer je padla v omedlevico. Ko so jo spravili k zavesti, so jo odpeljali v zapor.

Danes ob pol štirih popoldne je v Vrhuncem stanovanju sodna komisija, obstoječa iz preiskovalnega sodnika dr. Jakoba Hodžarja in zdravnikov dr. Lesjaka in dr. Tičarja ugotovila dejanski položaj. H komisijalnemu ogledu so iz zapora pripeljali tudi nesrečno Emilijo. Pri pogledu na moža se je onesvestila in so jo morali prenesti v drugo stanovanje. Komisijalni ogled je trajal do pol 7. ure zvečer. Truplo so odpeljali v mrtvašnico k Sv. Križu.

Pred hišo so se celo popoldne zbirale gružice radovednih ljudi.

O družinskih razmerah izvemmo še naslednje okoliščine: Emilija je na Westfalkskem opravljala težka dela v rudnikih, da je mogla preživljati staro mater in otroke. Ko je lansko leto prejela od moža pismo obvestilo, se je takoj povrnila v Ljubljano. Njiju zakonsko razmerje je bilo v splošnem dobro in prijetno. Žena je možu stregla; mož je nekam pozabil svoje znanke. Pred tremi dnevi pa se je Tončka zopet pojavila, kar je povzročilo krizo.

Mati zažgala lastnega otroka.

Maribor, 21. jan. (Lzv.) Včeraj je mariborska policija aretirala brivca Apačnika in vdovo Kramaršič in sicer radi detomora, ki je bil slučajno razkrit šele po več mesecih. Apačnik ima svojo brivnico na Aleksandrovi cesti 17 v Studencih, stanoval pa je pri starejši vdovi Kramaršič. Med obema se je kmalu razvil ljubavni razmerje, ki domačinom ni ostalo prikrito. Leta 1919. je Kramaršičeva povila otroka, ki je bil njej in njenemu ljubimcu zelo na potu. Da se ga iznebita, sta stopila v zvezo z neko že večkrat predkaznovano babico, ki je ob navzočnosti zverinskih starišev polila otroka s spirantom in ga zažgala. Dobila je zato 1000 kron nagrade. Domačini, ki so sicer vedeli, da je bila Kramaršičeva noseča, so mislili, da se nahaja njen otrok na Apačnikovem domu, kamor se je podala za par tednov po porodu.

Zločin je ležal kakor težka mora na obeh. Vest je pekl in grizla posebno Kramaršičevo in vedno se ji je zdelo, da sliši plač svojega nesrečnega uničenega deteta. Ni se več mogla videti v svoji hiši in jo je res kmalu predala za 98.000 K. Po prodaji hiše se je razmerje med Apačnikom in Kramaršičevo ohladilo in sta se ponovno hudo sporekla. Apačnik se je končno naveličal Kramaršičeve in jo sklenil zapustiti. Po hudem prepiru se je odselil iz njene stanovanja. Za spomin je vzel seboj njeno uro in verižico. Kramaršičeva je te dni poslala k njemu eno svojih hčerk z zahtevo, da ji vrne imenovana predmeta. Toda Apačnik je deklino pretepel in jo vrgel na cesto. Užaljena deklica je odšla na policijo in je Apačnika naznanila. V svojem razburjenju pa je tudi razkrila pred meseci izvršeni zločin. Policija je zločinsko mater, Apačnika in tudi babico takoj aretirala in izročila sodišču. Kramaršičeva je dobila po aretaciji hude histerične napade in se obnaša kakor zblaznela.

VEČJA OD NASILJA SOVRAŽNIKA, BODI NAŠA POZRTVALNOST ZA TRPEČE BRATE! DVAKRAT DA, KDOR HITRO DA!

Gospodarstvo

Pogajanja z Avstriji.

Radi terjatev depotov in sekvetrov. — Konečna rešitev se bo najbrže odgodela.

Beograd, 21. januarja. V Beograd so došli avstrijski delegati, da vodijo pogajanja zaradi jugoslovanskega premoženja, nahajajočega se v Avstriji in zaradi dviga sekvetrov nad avstrijskim imetjem v Jugoslaviji. Danes popoldne se bo pričela razprava pri ministrstvu pravde, ki je naša vrhovna sekvetracijska oblast. Z jugoslovanske strani se nahajajo v komisiji ministerjalni načelnik dr. Arangelović, kot zastopnik ministrstva pravde, nadalje profesor Kostrenčič iz Zagreba in ravnatelj A. Praprotnik, kot strokovnjak, ter dr. Žerjav kot delegat ministra za industrijo in trgovino.

Pri teh pogajanjih je treba predvsem razčistiti vprašanje glede našega premoženja, ki se nahaja v Avstriji. Kakor smo že opetovano poročali, je avstrijska vlada z naredbo od 19. aprila 1919. dala pod zaporo posebno naše vrednostne papirje in naše terjatve. Po šenžermenski mirovni pogodbi bi morala Avstrija zaporo takoj dvigniti, a tega ni do danes storila. Verjetno je, da bodo avstrijski delegati izjavili, da je Avstrija pripravljena takoj dvigniti zaporo. S to izjavo se pa ne moremo zadovoljiti. Avstrija je napravila z naredbo od 19. aprila 1919. našim državljanom ogromno škodo. Mi imamo na Dunaju vrednostne papirje, ki se večinoma fiksno obrestujejo, n. pr. komunalne zadolžnice, državne rente itd. Borzna vrednost teh papirjev se je v zadnjem letu le malo spremenila, pač pa se je notranja vrednost teh papirjev z ozirom na padec avstrijske valute zmanjšala na eno tretjino, v nekaterih slučajih celo na eno petino. Kdor ima na Dunaju n. pr. avstrijsko rento v nominalni vrednosti 1000 K, bi dobil za to rento pred dvema letoma 900 avstrijskih kron ali pa prilično ravno toliko jug. kron. Ako jo pa danes proda, dobi približno 1000 avstrijskih kron ali pa 200 jug. kron.

Take in enake difference so skoro pri vseh fiksno obrestovanih vrednostnih papirjih, ki jih imamo na Dunaju. Kdo naj povrne škodo, ki jo je napravila Avstrija z imenovano naredbo? Mi moramo zahtevati, naj povrne avstrijska država povzročeno škodo našim državljanom.

Drugo važno vprašanje, ki se nahaja na dnevnem redu sedanjih pogajanj v Beogradu, tvorijo naše terjatve napram Avstriji in obratno avstrijske terjatve napram Jugoslovani. Po šenžermenski pogodbi bi se morale te terjatve izravnati po kurzu, ki ga je imela avstrijska krona, oziroma srbski dinar meseca septembra in oktobra 1918. na ženevski borzi. Vsi merodajni krogi so mnenja, da se ta določba mirovne pogodbe ne bo mogla držati in da bo treba najti sporazumljenje na drug način. Naš predlog je, naj plačajo Avstriji naše terjatve v naših kronah in mi bomo plačali svoje dolge v avstrijskih kronah. Jako verjetno je, da pri sedanjih pogajanjih glede te točke ne bo dosežen sporazum, nego da se bo ta točka odložila vsaj za mesec dni.

Naša delegacija bo morala pri teh pogajanjih sprožiti tudi vprašanje, na kakšen način hoče Avstrija poravnati naše terjatve napram bivšemu avstrijskemu erarju. Avstrijski erar je dolžan za stanarino in za druge dobave tekom vojne našim občinam in drugim javnim korporacijam, kakor tudi privatnikom ogromne vsote. Govori se, da te terjatve znašajo par sto milijonov kron. Verjetno je, da bi Avstrija rada poravnala ta dolg v avstrijskih kronah. To pa ne bo šlo, ker naše dajatve so se ocenile takrat, ko je imela krona takorekoč zlato vrednost.

Končno bo treba pri teh pogajanjih rešiti vprašanje glede pošne hranilnice. Naše pošne hranilnice imajo velike terjatve napram centrali na Dunaju. V Avstriji se nahaja večji del premoženja tega zavoda in vse rezerve, ki jih je imela pošna hranilnica. Avstrija je zakrivila, da nismo mogli pravčasno dvigniti denarja na Dunaju.

Prepričani smo, da Avstriji se ne bi niti zmenili za vse te naše terjatve in ne bi prišli v Beograd, ako jih ne

bi čevlji kje drugje tiščali. Avstrijski državljani imajo namreč pri nas še precej premoženja, zlasti industrijska podjetja, ki se nahajajo še vedno pod sekvestro. Po mirovni pogodbi bi se morali sekvestri dvigniti in to bi se bilo tudi že zgodilo, da je Avstrija izpolnila svoje obveznosti. Dokler pa nam Avstrija ne plača vsega kar gre našim državljanom, bomo prisiljeni obdržati premoženja avstrijskih državljanov pod državnim varstvom. — Sedanja pogajanja gotovo ne bodo razčistila vseh nerešenih vprašanj, pač pa se bodo ugotovile nekatere načelne točke in se bo morda našla osnova, na kateri se bodo mogla pogajanja nadaljevati čez mesec dni.

= Žigovanje predvojnih posojil. Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno: Ker se nahaja v rokah naših državljanov še veliko število obveznic predvojnih posojil, biva Avstrije in Ogrske, ki iz kateregakoli vzroka niso bile ob roku predložene v popis in žigovanje, je gospod finančni minister s svojim rešenjem z dne 10. januarja t. l. odredil, da se te obveznice smejo žigosati še do vstega 15. marca t. l. To je zadnji rok, ki se ne bo več podaljšal. Popisovanje in žigovanje bodo vršile v tem roku samo delegacije ministrstva financ v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu in Novem Sadu ter generalna direkcija državnih dolgov v Beogradu. V imenu delegacije financ v Ljubljani, bo vršil ta posel davčni urad za mesto Ljubljano. Zato pozivljamo vse naše državljane, ki svojih obveznic predvojnih posojil biva Avstrije in Ogrske, navedenih v prilogi 2 in 3 tukajšnjega razglaš z dne 4. septembra 1920. (Uradni list z dne 11. septembra 1920.) doslej še niso predložili v popis in žigovanje, da jih v gori navedenem roku osebno ali pismeno predlože davčnemu uradu za mesto v Ljubljani. Pismene vloge je kolkovati s kolkom za dva dinara.

= Žitne cene v Baški: pšenica 970 do 980, ječmen 520, oves 310, koruza 360—368, moka nularica 15, ostale po 1 K ceneje, debele svinje 26, mast 44 kron.

= Tovarna cigaretnega papirja. V Zagrebu se je osnovala s kapitalom 15 milijonov kron delniška družba „Golub“. Izdanih je 7500 delnic po 2000 kron. Družba se bo bavila z izdelovanjem cigaretnega papirja. Ustanovila jo je Lhrvatska štedionica, ki je prevzela Freundovo tvornico za cigaretni papir v Zagrebu in jo bo še znatno razširila.

= Brzojavni promet z Madžarsko je že odprt. Začasno so dovoljene le novinarске depeše, v kratkem pa bodo pripustna tudi druga brzojavna poročila.

= Konference obrtnikov iz cele države se je vršila dne 19. t. m. v Beogradu. Imela je namea, ustvariti podlago za ustanovitev splošne obrtniške zveze za vso Jugoslavijo.

= Za izboljšanje prometa. V ministrstvu za promet se izdelujejo načrti za vzpostavitev normalnega prometa med našo državo in Italijo ter med Rumunijo in Italijo preko našega ozemlja. Pri tem gre predvsem za to, da bi vozili v obeh smereh direktni tovorni vozovi ter da bi se tovarni promet sploh med nami in Italijo ter Rumunijo zboljšal. Hoče se tudi omiliti predpise o potnih listih. Potni listi naj bi se izdali za eno leto in z njim bi se smelo poljubno prekoračiti mejo.

= Srebrne krole. „Jugoslovanski Lloyd“ poroča, da so nekatere menjalnice razglasile, da plačajo srebrne krole po 6, 7 in 7-50 K. Po londonskih cenah je srebro vsake srebrne krole vredno 11 papirnatih kron. V Italiji plačajo za srebrno krole 2 lire (približno 11 kron). Dobro bi bilo, ako bi se naše oblasti nekoliko pobrigale za to špekulacijo, ker je jako verjetno, da špekulanti, ki nakupujejo krole, jih izvažajo v Italijo.

= Sirarski tečaj. Poverjenstvo za kmetijstvo v Ljubljani priredi v času od dne 14. februarja do dne 12. marca t. l. štiritedenski sirarski tečaj v mlekarji Vodic na Gorenjskem. Pouk: dopoldan praktično vežbanje v izdelovanju poltrdih in trdih sirov, popoldan teoretična predavanja iz sirarstva in splošnega mlekarstva. Tečaj je določen predvsem za osebe, ki po mlekarji delujejo ali so delovale (mlekarje in mlekarice); izjemoma tudi za sinove (hčere) večjih posestnikov, ki se pečajo intenzivno z mlekarstvom. Število učencev je omejeno na 12. Hrana in stanovanje bo stalo dnevno 20 do 25 kron. Za revnejše udeležence je na razpolago osem prispevkov po 300 kron. Pravilno kolikovanje (28 kron). Prošnje za vsprejem je vlagati takoj, najkasneje pa do dne 1. februarja t. l. na poverjenstvo za kmetijstvo v Ljubljani.

Borza 21. januarja

Zagreb. Danes je bil promet precej živahen. Od efektov je poskočila zlasti „Slavonia“, o kateri se je izvedelo, da je kupila vsa podjetja Milana Trpica, največjih privatnih lesnih tvrdil Milana Trpica je prevzel 80.000 delnic „Slavonie“. Devize: Berlin 238 do 250, Milan 528 do 532, London 550 do 555, New York 147 do 149, Pariz 950 do 955, Praga 190 do 192, Svica 2300 do 2350. Valute: dolarji 145.50 do 146.25, avstrijske krole 20 do 21, naše rublje 80, češke krole 168 do 175, francoski franki 880 do 915, napoleondorji 460 do 466, marke 226 do 228, leji 194 do 205, lire 515 do 517, turške zlate lire 510.

	denar	blago
Banka za Primorje	1000	1030
Trg. obrt. banka	375	385
Banka Brod na Savi	265	267
Jadranska banka	1760	1775
Jugoslavenska banka	605	600
Narodna banka	645	660
Hrv. eskomptna	1520	1540
Rečka pučka	603	607
Slavonia	1220	1400
Gutman		1600
Prastidion	9250	9350
Narodna šumska ind.	790	800
Poljedelska banka	106	112
Dubrovačko parobr. dr.		6100
Srpska banka	780	785
Ljubljanska kred. banka	910	940
Jorjanin	775	800
Eksploatacija drva	1550	1575

Zagrebska blagovna borza. Pšenica, težka 74 kg franko Indija 1050 K, koruza franko Indija 420, oves 340, ječmen 600, pokvarjena koruza franko skladišče Zagreb 300 kron za 100 kg.

Beograd, valute: dolarji 35.50 do 35.75, francoski franki 223 do 230, lire 129 do 130, leji 49.25 do 49.75, levi 41 do 42, marke 56 do 56.50, avstrijske krole 5.70 do 6, napoleondorji 120.50 do 121.50. Devize: London 137 do 139, Pariz 235 do 236, Zeneva 570 do 580, Praga 45 do 46.50, Dunaj 4.90 do 5, Berlin 59.50 do 60, Milan 129 do 130.

Dunaj, devize: Zagreb 485 do 480, Berlin 1217 do 1223, Budimpešta 127.75 do 129.75, Bukarešta 940 do 950, London 2830 do 2850, Milan 2610 do 2630, New York 750 do 760, Praga 932 do 938, Pariz 4905 do 4945, Sofija 895 do 905, Varšava 78 do 80, Zürich 11.725—11.750. Valute: dinari 1934 do 1954, dolarji 748 do 752, francoski franki 4890 do 4930, švicarski franki 11700 do 11750, češkoslovaške krole 933.50 do 939.50, ogrske krole 128.75 do 130.75, leji 942.50 do 952.50, levi 875 do 885, lire 2595 do 2625, marke 1218.50 do 1224.50, poljske marke 83 do 85, funti 26.20 do 28.40, rublje 327 do 333.

Avstr. kronska renta	98.25
„majska renta	99.50
Ogrska kronska	275 —
V. avstrijsko vojno pos.	75.50
Turške srečke	3950 —
Kreditni zavod za trg. in ind.	1594 —
Anglobanka	1195 —
Bankverein	1230 —
Länderbank	1850 —
Avstro-Ogrska banka	5000 —
Bosanska zemaljska banka	1480 —
Zivnotenska banka	2695 —
Državne železnice	5209 —
Lombard	8310 —
Alpine Montan	5950 —
Praška železna industr.	14780 —
Levkam, papirnica	7630 —

Praga, devize: Beograd 209 do 211, Berlin 123.75 do 125.25, Bukarešta 101.25 do 102.75, Sofija 94.50 do 95.50, Zürich 1218.50 do 1221.50, Milan 276 do 278, Pariz 508.50 do 511.50, London 295 do 297, New York 75.50 do 79.50, Dunaj 10.10 do 11.10, Zagreb 51.50 do 52.50, Varšava 8 do 9, Budimpešta 13 do 14. Valute: jugoslovanske note 200 do 202, marke 123.75 do 125.25, rumunske note 101.25 do 102.75, bolgarske note 90.25 do 91.25, švicarski franki 1213.50 do 1216.50, lire 272 do 275, francoski franki 505.50 do 508.50, funti 293 do 295, dolarji 77.50 do 78.50, avstrijske žigovane 10.10 do 11.10, poljske marke 7 do 8.

Berlin, devize: Italija 234 do 235, London 230 do 231, New York 60.20 do 60.40, Pariz 399.50 do 400.50, Svica 979 do 981, Dunaj, žigovane 9.075 do 9.175, Praga 80 do 80.20.

Zürich, devize: Berlin 10.35, New York 639, Milan 22.70, Praga 8.30, Budimpešta 1.10, Zagreb 4, Bukarešta 8.25, Varšava 0.60, Dunaj 1.25, žigovane 0.90.

Vremensko poročilo.

Dan	Čas	Temperatura	Velikost oblakov	Vegetari	Nabo	Poletnost
21. jan.	7. ur.	7.44	6.8	bez vetra	vel. obl.	g
21. jan.	14. ur.	7.45	6.8	bez vetra	vel. obl.	g
21. jan.	21. ur.	7.46	7.2	bez vetra	vel. obl.	g

Srednja dnevna temperatura 8.8, normalna 4.3
Vremenska napoved: vel. obl. južno, vreme
Solnce zabaja ob 7.25, zmrza ob 16.49

FRANK HELLER:
Prigode gospoda Collina.
Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

„Torej ne veste ničesar...“
„Torej ne vemo ničesar.“
Kenyon je zopet zaklel prav po ne-
krščansko in odšel iz pisarne. Ni
sledu! Ali mu falot ubeži? Izgledalo
je tako in priznal si je, da se je že
ves čas bal, da pride tako. Profesor
pač ni bil zelenec, ki bi storil kakšno
onih navadnih napak.
Poparjen se je vrnil k vozu, kjer
ga je čakal Cane, ki je nestrno pu-
hal dim iz svoje kratke pipice.
„No?“ je vprašal.
„Nič!“ je odgovoril Kenyon.
„Nič? To je pa res od vraga.“
„Da, res.“
„Kaj storiš sedaj?“
„Najprej si priskrbim zaporno
povelje, da ga smem zapreti povsod,
kjer naletim nanj.“
„Kjer naletiš nanj, povsod. To je
toliko, kakor nikjer!“ je vskliknil Ca-
ne razjarjeno.
„Morda...“ je priznal Kenyon
poparjeno.
„Tfu, tfu, za vraga!“ je pričel rjo-
veti Cane. „Detektiv hočeš biti pa ne
znaš uloviti takšnega navadnega sle-
parčiča, ki nam je ukradel hišo, ko

42
sva bila na počitnicah, in ki se nam
roga radi našega spodnjega perila.
Tfu, sramuj se! In ti si ujel ponare-
jalce denarja!“
„Saj jih nisem jaz,“ je jokavo od-
vrnil Kenyon, „že ves obupan vsled
tega večnega očitka.“ Saj jih je pro-
fesor ujel, če hočeš vedeti!“
Cane je umolknil in ga dolgo gle-
dal. Potem se je hitro odločil in iz-
stopil iz voza. „Zbogom“, je rekel,
„nimam časa, da drvim po cestah v
družbi gospoda, ki se ima zahvaliti
za svojo slavo navadnemu sleparju.
Upam, da ti bo profesor pomagal
tudi pri lovu na sebe samega, ko ti
je že pomagal pri ponarejalcih de-
narja.“
Šel je svojo pot, Kenyon je pa
zmajal z rameni in se podal na
Scotland Yard, kjer si je oskrbel za-
porno povelje. Istino je vtaknil v
žep vrhne suknje. Ta trenutek se mu
je pa naenkrat zablistalo v glavi.
Gospod Isaacs! Gospod Ernest
Isaacs! Saj je tudi on imel neko stvar
s profesorjem, vsaj tako so si pripo-
vedovali v klubih. Morda mi da on
kakšno pojasnilo, če že nikdo drug?
V diru je pognal konje k Isaacsu,
v city, baš ko je pričeval čas obeda,
okrog druge popoldne. Kontor gos-
poda Isaacsa v Lombard Street je
delal s polno paro, šef je bil prisoten
in Kenyon je poslal k njemu svojo

karto z besedami: „V zadevi profe-
sorja Pelotarda.“
Pol minute pozneje je bil sprejet.
Gospod Isaacs je bil v navadnih
dveh težje pristopen, nego kakšen
vladajoči knez v Indiji, in bančni
sluga je bil zato ves preplašen, ko
je vodil Kenyona gospodarju. Brez
pozdrava je finančnik vprašal došle-
ca: „Povedati mi hočete torej nekaj
o profesorju Pelotardu? Kaj je po-
zopet storil?“
„Nič posebnega“, je odgovoril Ke-
nyon mirno. „Ukradel mi je hišo, ko
sem bil na počitnicah, in ostanek
ulice je dal v najem.“
„Ostanek ulice v najem?“ je pono-
vil Isaacs, ves trd začudenja. Kaj ni
bilo nikogar doma?“
„Pač, nekega slugo smo pustili, to-
da tega je nabrž ura ali pa pro-
dal v sužnost.“
„Dal vso ulico v najem? Koliko
je pri tem zaslužil?“
„Kaj vem jaz? Morda par sto
funtov. Vsekakor je sedaj izginil.
Mislim sem, da mi morda Vi poveste,
kje...“
Isaacs je postal takoj leden in je
prekinil Kenyona nezaupljivo. „Kaj
mislite? Saj tega človeka niti ne po-
znam!“
„Oprostite,“ je rekel Kenyon v za-
dregi, ker je razumel, da se je bla-

miral, „slišal sem, da ste imeli nek
posel z njim...“
„Jaz? Nikdar na svetu! S takšni-
mi ljudmi sploh ne občujem. Vso u-
lico v najem... izborni!“ In začel
se je gromovito smejati, potem se je
pa prekinil. „To se pravi“, je rekel,
„nekoj pa le vem. Vem, kje obeduje.
Vsaj v prejšnjih časih je obedoval
vedno pri Charlotu v Fox Street.
Tudi jaz zahajam tu in tam k Char-
lotu. Toda, ... njega ne dobite. Za
vso je preveč prebrisan.“
„Zbogom“, je odgovoril Kenyon
brez odloga in dobzel iz finančni-
kovega najsvetejšega. Ko je zapiral
vrata za seboj, je še slišal njegov
sneh.
Hitel je k Charlotu. Izkazalo se
je, da je to prav majhna restavracija
ali pravzaprav že beznica v pritličju
neke hiše v Fox Street. Bila je baš
povsem prazna, v njej se ni nahajal
noben gost razven starega Laha, ki
je sedel pri mizi in zavžival maka-
rone s šunko. Kenyon je obesil svojo
vrhno suknjo na kljuko obešalnika,
ker je v lokalu bilo precej soparno,
potem je potkal ob čašo in naročil
lahak lunch. Če pride profesor, naj
mi ne uide, si je prisegel detektiv,
zato se je vsedel s hrbtom od vrat,
vendar tako blizu izhoda, da je ob-
vladal s pogledom vse došlece in od-
hajajoče. Pogledal je na svojo uro
— bilo je pol dveh popoldne — in

se razmišljeno lotil svojih *fiore*
d'oeuvres.
Taka predrznost! Kako je neki
Pelotardu prišlo to na misel! Naj-
brže le za šalo in ne radi dobička,
ki ni mogel biti v nikakršnem raz-
merju z naporom. In zato, da riskira
ječo? Hm, to pa še ni tako gotovo,
žalibože. Kaj je neki s Smedleyjevim
slugo? Star faktotum, kakor pravi
Smedley, dvanaest let v njegovi služ-
bi, rodem iz Norveške. Ko so sluga
vendar tako zvesti! Ali ga je umoril?
To ni verjetno, vendar je pa zadeva
dokaj zagonetna.
(Dalje prihodnjič.)

Narodno gledališče.

Drama:

Sobota, 22. jan.: Shakespeare: Sen
kresne noči. *Dramska predstava*. A.
Nedelja, 23. jan.: Auber: Fra Diavolo.
Izven.
Ponedeljek, 24. jan.: Zaprtlo.

Opera:

Sobota, 22. jan.: Shakespeare: Sen
kresne noči. *Dramska predstava v*
opernem gledališču. Red A.
Nedelja, 23. jan.: Kraigher: Školjka.
Izven.
Ponedeljek, 24. jan.: Dickens: Cvrček
za pečjo. Red E.

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

? Ali ste že poslali na-
ročnino za „Jutra“?

Riž, sveče, vino, prazne sode nudi
najceneje Fr. Siro, Kranj. 231 30-1

Stenograf (inja)

se sprejme. Znati mora slovensko in nem-
ško stenografijo, vsaj korespondenčno pismo
perfektno. Prednost ima, kdor piše tudi na
pisalni stroj. Začetniki (za etnico), ki še
nimajo prakse, naj se ne javijo. Vprašanja
na upravo „Jutra“.

**Sprejme se
korespondent**

prvovrstna moč, za slovenski, srbskohrvatski
in nemški jezik za večje industrijsko pod-
jetje. Obširne ponudbe s plačilnimi pogoji
posiljajo naj se na upravnštvo „Jutra“ pod
„Korespondent“. 229 3-3

ERJAVEC & TURK
trgovina z železnino

„pri Zlati lopati“
(prej Hamerschmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7
147 nasproti križevniške cerkve. 26-19

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
Ljubljana, Resljeva cesta 9
se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela.
416 20-12

ČEVLJI

na debelo in na drobno, vse vrste moški,
ženski in otroški, delavski kakor tudi naj-
finjši vseh vrst po najnižjih dnevnik
cenah se dobijo pri znani tiskarji

ALEKSANDER OBLAT,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 23.
Tudi se pošilja po povzetju po vsem kraljestvu.

Nervozni, oslabei

slabokrvni, občutljivi in strah-
desežejo vedno krepčilo
z uporabo železnatega vina lekarnarja Pio-
collija v Ljubljani. 25-28

Prave tržške bičevrke

(kopirna) vse visokosti kakor tu i bl. e. p. a.
vrstne kab. vrst. v. a. debelosti, ima v zalogi
IVAN N. ADAMIČ, LJUBLJANA.
Na debelo! Telefon 441. Na debelo! 241 2-1

Izredno ugodna prilika
se nudi vel. kim eksportnim tvrdkam in inozemskim konsorcijem
za nakup naše skupne zaloge v Trstu
sestoječe iz: 239 2-2
3-4 vagonov postekljene posode (emajlirane)
1 vagona lončkov za mazila
1 vagona medicinskih steklenic
1 vagona steklenic za ustno vodo
In 3 vagonov porcelanaste posode.
Povprečna cena cele zaloge Jugoslav. K 1.200.000.—. Po želji
kupca se akceptira tudi avstrijska ali češkoslovaška valuta ter
se odda tudi na upanje proti bančnemu zavarovanju.
Ponudbe na ravnatelja Ignacija Skoda na naslov: Ja-
dranska banka, Ljubljana. Osebn. pogovori od 20. do
24. januarja od 9. do 10. in od 14. do 17. ure v hotelu „Union“.

Naročajte
Ljubljanski Zvon
letnik 1921.
Ljubljanski Zvon je najstarejši in najboljši slovenski
leposlovni mesečnik. Novi letnik bo prinašal celo vrsto
povesti in člankov, ki bodo zanimali vsakogar. Izide v
popolnoma novi opremi. 206 6
Celoletna naročnina znaša 180 K, polletna 90 K, četrt-
letna 45 K. Lahja vsak mesec.
Upravištvo Ljubljanskega Zvona
Ljubljana, Sodna ulica 6.

Gramofone, plošče, godbene avtomate,
igle, peresa, posamezne dele
edino pri trvdki 562 48-7
A. RASBERGER
Ljubljana, Sodna ulica 5.
Mehanična delavnica za vsa popravila in druge precizne mehanike.

Jadranska montanska družba
Projaviti: „Montana“. d. z o. z. Telefon št. 9.
Ljubljana, Zvonarska ulica 5 (J)
Vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse indu-
strijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko
na debelo: Import. in kemijsko stroko. Eksport.
92 26-21

Nove knjige!
SIMON JENKO, Zbrani spisi.
Uredil dr. Joža Glonar. Cena K 42.—, po pošti K 260 več.
Anatole France, Pingvinski otok.
Roman. Broš. K 42.—, vez. K 52.—, po pošti K 240 več.
Cika Jova-Gradnik, Kalamandarija.
Pesmi za otroke. Vez. K 16.—, po pošti K 140 več. 209 3

Naročila na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

RUDOLF PEVEC
trgovca v Mozirju
naznanjam, da sem otvoril svojo podružnico v Beški v Sremsu v
bližini Beograda in Novega Sada ter bom mogel najkulantneje ter
po najnižji dnevni ceni postreči vso Slovenijo s pšenico, koruzo, ječme-
nom, ovsem, vsakovrstno moko, slanino, mastjo, avinjami, s
karlovskim in banatskim vinom. Naročila naj se pošiljajo naravnost
na trdiko Rudolf Pevec v Beški v Sremsu. — Brzjaviti: Pevec,
Beška-Srem.
Nakupoval bom direktno od kmetov ter bom mogel konkurirati z
vsako drugo trdiko. Obenem se bodo tamkaj prodajale deske, les in
drogi. Slovenecem se bodo brezplačno dajale eventualne informacije.
Za mnogobrojna naročila se priporoča
585 26-11
Rudolf Pevec.

Pivovarna „UNION“ Ljubljana-Spodnja Šiška
priporoča svoje izbrano pivo v sodih in stekle-
nicah. Dobe se tudi tropine in sladne cime, ki
so kot živinska piča zelo priporočljive. 43 52-22
Telefon št. 311. Brzjavni naslov: Pivovarna, Ljubljana.

: Jadranska banka :
sprjemaj vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi
pogoji. Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.
Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija,
Sarajevo, Split, Sibirik, Zadar, Zagreb,
Zrte, Wien. 9 52-21
Poslovne zveze z vsami večjimi kraji in inozemstvu.